

Jimmie Åkesson: Tal vid Utrikespolitiska föreningen vid Linköpings universitet

Talare

Jimmie Åkesson
Partiledare

Datum

17 februari 2010

Plats

Linköping

Det har varit ett antal utrikespolitiska föreningar vid universitet och högskolor runt om i landet som försökt få mig och oss att komma under ett antal år, men det har inte riktigt passat och vi har som parti inte haft någon högre utrikespolitisk profil och därför inte heller prioriterat sådana här besök. Nu passade det, inbjudan kom i väldigt god tid och jag kan själv tycka att nu är vi dels så pass nära valet, dels har vi som parti fått en ganska tung roll i svensk politik sista året, så det är väl dags att även vi lägger ut åtminstone grunderna för en sverigedemokratisk utrikespolitik. Nu inser jag att det här förmodligen är helt fel ställe att säga en sådan här sak om jag vill att ni ska gå och rösta på mitt parti den 19 september, men någonstans måste jag ändå, så här inledningsvis, klara ut förutsättningarna för det här anförandet. Vi har idag fjorton olika arbetsgrupper som arbetar med varsitt stort politikområde inför valet, och med det anser vi oss täcka in alla de viktiga frågorna. Det finns ett stort, viktigt område som - åtminstone som det ser ut nu - inte kommer att få ett eget kapitel i vårt valmanifest, och det är utrikespolitiken. Självklart berörs utrikes- och säkerhetspolitiska frågor inom ramen för andra områden. Vi kommer att ta upp biståndet, som vi i högre grad vill koppla till flyktingpolitiken. Vi kommer att beröra internationella insatser inom ramen för vår försvarspolitik. Vi kommer att ha ett eget kapitel för Europapolitiken, och även om många idag vill se Europa som inrikespolitik så kommer åtminstone vi även fortsättningsvis att betrakta det som utrikespolitik. Men utrikespolitiken får alltså inget eget kapitel hos oss, den här gången. Och då undrar naturligtvis ni, som har just utrikesfrågorna som ett av era främsta intressen: Varför? Som student vid Statsvetenskapliga institutionen i Lund snappade man upp några saker. Det är inte så där fasligt mycket konkret som sitter kvar, men några saker. Till exempel att pensionärerna är den minst rörliga väljargruppen. En annan sådan sanning är och det här tycker förstås jag är särskilt intressant - att det är ovanligare med fred och demokrati i etniskt splittrade länder. Och ytterligare en sådan sanning som fastnat är att utrikespolitik har väldigt, väldigt liten betydelse i svenska val. Och

det visar den här bilden (på storbild) tydligt. Det här är hämtat från Vallokalsundersökningen 2006 och illustrerar det som man kallar väljarnas agenda. Väljarna har helt enkelt fått ange vilka frågor som varit viktiga för deras val av parti, och allra längst ner i botten hittar vi dels utrikes- och säkerhetspolitik, dels Europapolitiken. Och tittar vi specifikt på våra väljare, handlar det om noll procent i båda fallen. Och då blir det ju också någonstans naturligt att man som nytt parti som måste avgränsa sig prioriterar ner det som väljarna betraktar som minst viktigt. Nu tror jag i och för sig att utrikespolitiken kan få en viss betydelse i den här valrörelsen ändå, inte minst med tanke på vårt åtagande i Afghanistan. Det är med största sannolikhet en fråga som kommer att följa med in i valrörelsens slutskede, i synnerhet om fler av våra soldater stupar eller om åtagandet fortsätter att utvecklas i riktning mot en ren krigsinsats. Då blir det en valfråga. Det har varit lite olika bud om vad jag faktiskt ska prata om under den här träffen och det har väl inte precis underlättat förberedelserna. Det första budet var utrikespolitik med fokus på migrationsfrågor. Sen sa någon att jag skulle prata om Europapolitik. Det tredje budet var kort och gott Sverigedemokraternas utrikespolitik. Sen hittade jag på föreningens hemsida en inbjudan med tre konkreta frågeställningar, så jag bestämde mig för att uppehålla mig vid dem, och kanske främst de första två: 1) Har Sverigedemokraterna åsikter i utrikespolitiska frågor? 2) Vilken utrikespolitik vill partiet driva om man får riksdagsmandat? 3) Varför har nationalistiska partier vunnit politiskt inflytande i många europeiska länder? Man kan väl säga att jag redan börjat besvara den första frågan i min inledning här. Vi har åsikter i utrikespolitiska frågor, men ännu inget specifikt program med konkret utrikespolitik utöver Europafrågorna, och det är av nämnda skäl ännu inget prioriterat område för oss. Hela partiets politik grundar sig i ett principprogram som antogs 2003. Och där finns ett antal principer som är intressanta också utrikespolitiskt. Inte minst den så kallade nationalistiska principen - idén om nationalstaten, att statens gränser ska överensstämma med de nationella gränserna, att alla folk ska tillåtas vara herrar i eget hus: Varje folk har rätt till frihet och självbestämmande, till sin identitet och till sitt eget land. Varje folk och varje kultur har också rätt att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Det handlar alltså om en universell nationalism. Det finns ingen chauvinistisk utgångspunkt, utan vår nationalism är universell. Den gäller för alla nationer och alla folk i hela världen. Och det här är så klart utrikespolitiskt intressant. Många brukar ju vilja reducera utrikespolitiken till en fråga om huruvida USA är dumma eller snälla, eller möjligen huruvida Israel är dumma eller snälla, och det är säkert en, förvisso förenklad, men ändå relevant världsbild

många gånger. Men i vår analys har den nationalistiska principen en helt central roll, dels för att förklara konflikter och spänningar i världen, dels för att finna lösningar på konflikter och spänningar i världen. Inte sällan beror konflikter och spänningar på att den nationalistiska principen kränks på olika sätt. Det kan handla om marktvister och gränstvister, såklart. Om religion och kultur, imperialism, överstatlighet, folkomflyttningar och så vidare. Och för att lösa den typen av problem bör man i så hög utsträckning som möjligt tillämpa den nationalistiska principen. Det är det grundläggande. Helt central för oss är också FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Sen blir det lite mer komplicerat, när man tittar vidare i vårt principprogram. Vi ställer oss naturligtvis bakom idén om mänskliga rättigheter, att det finns universella rättigheter för varje människa. Oftast sammanfaller också upprätthållandet av, och strävan efter, de mänskliga rättigheterna med upprätthållandet av, och strävan efter, nationell självständighet. Men ibland riskerar även upprätthållandet av mänskliga rättigheter att krocka med den nationalistiska principen. Vilken princip väger tyngst? När har vi rätt att i en annan del av världen kränka den nationalistiska principen för att garantera mänskliga rättigheter? Och hur? Är det rätt att ge sig på ett annat land som fångslar och avrättar politiska dissidenter? Eller ett land där otrogna kvinnor stenas? Med vapenmakt? Eller med ekonomiska medel, handelshinder eller genom stöd till demokrati- och frihetsrörelser? Det är oerhört svåra frågor och svåra avvägningar, eftersom vi hela tiden har att förhålla oss till "alla folks rätt till sin kultur och att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar..." Det blir ju lite lättare när det handlar om förtryckta minoriteter som har hemortsrätt i en del av en stat. Där är den nationalistiska principen väldigt tydlig. Det är såklart inte så att alla sådana nationer kan ges fullständig självständighet, det är oftast mer komplicerat än så, men kulturell autonomi i så hög utsträckning som möjligt måste eftersträvas. Vi har ju faktiskt en sådan situation i Sverige idag, kanske inte så extrem så att vi står på gränsen till inbördeskrig, men jag tänker på samerna, som har ett visst självstyre när det gäller stöd till samisk kultur och när det gäller jakt- och fiskerättigheter och så vidare. Nu är jag i och för sig inte helt nöjd med hur det ser ut, men principiellt är det ett bra exempel och det finns många sådana runt om i världen. Kina kan väl vara ett sådant exempel. Det kan finnas skäl att berömma Kinas förmåga till tillväxt men samtidigt måste man ifrågasätta både deras förhållande till mänskliga rättigheter och deras kränkningar av den nationalistiska principen. Och då tänker jag i första hand på Tibet, som man skoningslöst underkuvat sig och som liknar kolonialt beteende. Om man sedan tittar vidare i våra programtexter, så är det väl framför

allt inom försvarspolitiken och Europapolitiken som utrikesfrågorna finns med. Jag ska återkomma till Europapolitiken, men vill börja med att citera lite ur vårt försvarspolitiska idédokument: Sverige ska vara berett att delta ifredsbevarande aktioner i vårt närområde, eller där av särskilda skäl just svenska insatser betraktas som synnerligen värdefulla. Det svenska försvaret ska inte omdanas till en internationell polisstyrka, som reser runt och aktivt tar parti i alla möjliga konflikter runtom i Europa och i den övriga världen. De internationella insatserna får inte heller ske på bekostnad av att vårt nationella försvar försvagas. Det här är fränt formulerat i sina stycken, men ganska tydligt. Det svenska försvarets huvuduppgift ska vara att försvara Sverige, inte att delta i krig runt om i världen. Det är grundläggande att svenska soldater ska försvara Sverige och svenska intressen, att svenska soldater inte ska sätta sina liv på spel annat än när det handlar om att försvara vårt eget land och vår egen frihet. Det är utgångspunkten. Ska man fråga den, så ska det också föreligga synnerligen starka skäl. Och det är ju framför allt därför som vi är så starka motståndare till den svenska insatsen i Afghanistan, att det helt enkelt inte föreligger några sådana synnerligen starka skäl för att vi ska vara där, på det sättet det har utvecklats. Den andra frågeställningen: Vilken utrikespolitik vill vi driva om vi får riksdagsmandat? Som jag sa inledningsvis, arbetar fjorton olika grupper i partiet med varsitt politikområde, och allt det här ska så småningom sättas ihop till ett valmanifest ett valmanifest som vi ser som vårt kontrakt med väljarna och som kommer att innehålla nära ett hundratal olika konkreta förslag som vi lovar våra väljare att driva under den kommande mandatperioden. Det här är inte färdigt än, så jag kan inte stå här och säga att exakt det här och det här kommer vi att gå till val på, men en hel del är klart och bland det finns sådant som är utrikespolitiskt intressant. Och den svenska Afghanistaninsatsen är en av de frågor vi kommer att driva inom ramen för vår försvarspolitik. Så vad gör vi i Afghanistan? Ni har säkert diskuterat det här massor i den här föreningen och många av er har säkert väldigt starka åsikter. Det har jag också i den här frågan och som jag nyss sa, så är jag alltså motståndare till den svenska insatsen. Och det är ganska naturligt med de utgångspunkter vi har. Vi började den här insatsen för ungefär åtta år sedan, strax efter 11 september. Och det svenska försvaret hade precis omdanats, från folkligt invasionsförsvar till insatsförsvar. Och så kom USA:s krig mot terrorismen, man jagade bin Ladin i Afghanistan. Parallellt med det inrättades en Nato-styrka, som skulle stödja den nya afghanska regeringen. Och det är via den styrkan - genom vårt deltagande i Partnerskap för fred - vi har kommit dit. Vi skickade ett fyrtiotal personer som skulle vara där ett halvår. Det var alltså inte meningen att det skulle bli någon permanent historia.

Men det har det blivit. Permanent och betydligt mer omfattande än hur det såg ut i början. Vi har tjugo gånger fler soldater där idag än för åtta år sedan. För bara ett par månader sedan fattade riksdagen beslut om ytterligare förstärkningar, som innebär över 850 soldater. Nu har totalt fyra svenskar dött. Visst, det finns de (neokonservativa) sverigedemokrater som tycker att vi ska slåss mot totalitär islamism i Afghanistan just för att försvara svenska och västerländska intressen, men dels är det ju inte därför vi är där (vi är där för att hjälpa lokalbefolkningen mot talibanerna, ett slags biståndskrig), dels är det knappast rätt krig att utkämpa om det är utbredningen av totalitär islamism vi vill åt. (Då är det förmodligen mer effektivt att ge sig på regimen i Iran, angripa problemet från grunden, så att säga.) Nu tillhör väl inte jag dem som tycker att de svenska soldaterna allihop ska åka hem imorgon, utan det måste ske i en avvecklingsprocess. Men vi är helt inställda på att en avveckling måste ske och att de svenska försvarsresurserna ska omprioriteras till försvaret av vårt eget land. Det svenska engagemanget i Afghanistan bör istället ges en tydlig inriktning mot civil krishantering och humanitärt bistånd. Sedan är det ju så, apropå den nationalistiska principen, att Afghanistan eller Irak är inga nationalstater. Det finns inget afghanskt folk, inget irakiskt folk. Afghanistan är ett stamsamhälle, där det finns några stora befolkningsgrupper och säkert trettio, fyrtio mindre. Och det är ju det som är själva grunden till de ständiga konflikterna. Vi skulle mycket väl kunna stödja flerstatslösningar i till exempel Irak, med kurdisk självständighet i norr, shiamuslimsk i söder och sunnimuslimsk däremellan. Om vi ska tillämpa den nationalistiska principen i praktiken. Generellt när det gäller internationellt försvarssamarbete så har det, utifrån våra nationella utgångspunkter, alltid varit vår uppfattning att Sverige ska vara militärt alliansfritt och den grundläggande säkerhetspolitiska målsättningen ska vara att hålla Sverige utanför krig. Därför är vi motståndare till ett svenskt Nato-medlemskap, vi är motståndare till ett europeiskt försvarssamarbete eller en EU-armé eller vad man nu vill kalla det. Däremot ser vi gärna ett utökat nordiskt försvarssamarbete, och det kommer också att finnas med i vårt valmanifest. Att säkerhetspolitiken utformas i samarbete med övriga nordiska länder. Vi menar att en försvarspolitisk samverkan kan öka de nordiska ländernas militära kapacitet och främja gemensamma säkerhetspolitiska intressen. Men, ett utökat samarbete och ömsesidig nordisk solidaritet förutsätter såklart en stärkt svensk försvarsmakt. Och vi ser gärna ett fördjupad nordiskt samarbete även på andra områden som ekonomi, miljö, forskning, utbildning och näringsliv. I Norden har vi gemensam historia och en språklig och kulturell samhörighet. Det ser vi inte minst som en bra motvikt mot EU

och den monsterstat som växer fram i Europa, där mer och mer makt flyttas från de enskilda länderna till de överstatliga organen i Bryssel. Vi har ingenting generellt emot ett europeiskt samarbete - tvärtom - men vi är motståndare till en överstatlig union i Europa. Och det handlar återigen om den nationalistiska principen, om alla folks rätt till frihet och oberoende. Vi menar att skillnaderna i Europa - kulturellt, språkligt, religiöst, ekonomiskt med mera - är alldeles för stora för att man ska lyckas med ett gemensamt statsbygge, som vi nu ändå ser växa fram. Till det behövs en motvikt, och för oss är Norden ett mer naturligt samarbetsområde. Nordstream och den säkerhetspolitiska utmaning som den här rysk-tyska gasledningen kommer att innebära är också en sådan fråga som har funnits med i arbetet hittills, men som jag inte vet hur aktuell den kommer att vara när vi närmar oss valet eller hur vi ska angripa den i detalj. Dels menar vi att säkerhetspolitiska skäl talar emot, men det finns också miljömässiga och ekonomiska skäl till att förhålla sig skeptisk. Vi får se var vi hamnar där. Jag måste väl säga något om vår profilfråga också, migrationspolitiken, som ju i högsta grad är av utrikespolitisk karaktär, i flera avseenden. Inte minst är det kanske främst utrikespolitiska skeden som skapar migrationsströmmar, åtminstone av den karaktär vi ser i Sverige. Att vi är motståndare till ett splittrat samhälle som det som nu växer fram och därför vill ha en mer ansvarsfull invandringspolitik är förstås en sak, som också hänger ihop med den nationalistiska principen. Det är väl kanske inte så intressant i det här sammanhanget. Om man däremot ser det i ett internationellt perspektiv, så är vår syn på hur flykting- och biståndspolitik bör kopplas tättare ihop mer relevant. Vi menar att vi kan ha ett förhållandevis generöst bistånd, till och med generösare än idag, om det ökas i takt med att kostnaderna för massinvandringspolitiken minskar. Dessutom menar vi att flyktingpolitiken ska ha en tydlig biståndsinriktning, att människor som ges ett tillfälligt skydd i Sverige kan och bör engageras i olika biståndsprojekt, som kan komma till nytta när flyktingarna återvänder igen. Vi hävdar att den svenska flyktingpolitiken idag är inhuman och ineffektiv, att betydligt fler kan hjälpas om flyktingpolitiken läggs om och inriktas på hjälp till självhjälp på plats i närområdena. Om vi ska beröra den tredje frågeställningen något också: Varför har nationalistiska partier vunnit politiskt inflytande i många europeiska länder? Man kan förstås svara både väldigt kort och väldigt långt på den frågan. Lite beroende på hur komplext man vill betrakta situationen. Det är ju inte så att det är någon särskilt enhetlig skara nationalistiska partier som finns i de europeiska länderna. Det finns vissa gemensamma nämnare, men det ligger samtidigt lite i sakens natur att nationalistiska partier och rörelser skiljer sig åt mellan länderna.

Jag betraktar det som i princip omöjligt att hitta några likheter med det så kallade nationalistiska partiet i Bulgarien, Ataka, och exempelvis Dansk Folkeparti, eller SD för den delen. Det handlar om helt olika partier, präglade av sina respektive länder med sina olika, politiska kulturer. Vi har den flamländska rörelsen i Belgien, nationalliberala partier i Österrike, postfascister i Italien, populistpartier i till exempel Norge, ett självständighetsparti i Storbritannien (och där finns ju för övrigt dessutom ett mer etnoorienterat nationalistparti), partier i gamla Östblocket som har väldigt märkliga agendor och så vidare. Det som skulle förena alla de här partierna, egentligen det enda som förenar dem, är väl i så fall motståndet mot massinvandring. Men särskilt många andra likheter har åtminstone jag svårt att se. Om vi bortser från de här partierna som vi inte ser så mycket gemensamt med eller inte ens vill befatta oss med, så finns det framför allt tre partier i vår omedelbara närhet, som är intressanta ur vårt perspektiv och som har lite olika profil. Vi har dels Dansk Folkeparti i Danmark, som jag vill påstå liknar oss väldigt mycket även om de egentligen inte har någon uttalad nationalistisk grundsyn. Det är ett parti som talar mycket om dansk värdegemenskap, som vill ha en ansvarsfull invandringspolitik och som värnar dansk självständighet. Och även om de, till skillnad från oss, saknar en ideologisk grund, så landar vi i ungefär samma slutsatser i fråga efter fråga, vilket talar för att vi också har ungefär samma utgångspunkter. (Och om vi kort ska återgå till utrikespolitiken, när det gäller Dansk Folkeparti, så har de dessutom en väldigt tydlig USA-vänlig profil, vilket inte vi kan sägas ha - åtminstone inte än. Och det är kanske inte så konstigt. Det ser lite annorlunda ut i Danmark, inte minst historiskt. De är Nato-anslutna och de var ockuperade under Andra världskriget. Så det är kanske inte så konstigt att de tar så tydlig ställning.) Ett annat parti som är intressant för vår del är UKIP - ett brittiskt självständighetsparti, som är ganska nytt och som det gick hyfsat bra för i EU-valen i våras. Det är ett parti som också har en nationalistisk profil, men som främst bygger på motståndet mot EU och ett överstatligt Europa. Sen har vi också den flamländska frihetsrörelsen i Belgien, Vlaams Belang, som tidigare hette Vlaams Blok och som förbjöds när de blev ett av de större partierna i Belgien. Det är ett parti som egentligen helt bygger på en, enligt min uppfattning, berättigad strävan efter självständighet genom en ny statsbildning i vår omedelbara närhet. De har väl ungefär samma syn som vi på massinvandringspolitiken, men de skiljer sig en aning i synen på EU, helt enkelt därför att de anser att ett belgiskt medlemskap gynnar flamländska intressen. Hursomhelst, för att svara kort och enkelt på den konkreta frågan och om vi utgår från att det är just invandringskritiken som gör att folk röstar på de

här partierna, så är det ju så att det finns en stor grupp väljare i Europa som tycker att det är en viktig fråga och som vill ha en förändring. Och det parti som exploaterar den frågan fångar också den väljargruppen. Jag tror inte att det är så mycket mer komplicerat än så. Däremot, om man bryter ner det och betraktar de här partierna enskilt utifrån deras respektive förutsättningar i respektive land, så finns det såklart lokala förklaringar. Den som röstar på exempelvis Vlaams belang gör sannolikt det i första hand för att han eller hon vill ha flamländsk självständighet, inte på grund av invandringspolitiken. Medan i Danmark är det väldigt tydligt att det är just invandringspolitiken som är förklaringen till stor del - det präglar hela den danska debatten - men å andra sidan har det förstås också betydelse att Dansk Folkeparti är en garant för en viss regering. De hämtar säkert en hel del stödröster. Åtminstone hittills. En annan fråga som ofta kommer upp i samband med att det pratas om nationalistiska partier är varför vi inte har lyckats på samma sätt här i Sverige? Ligger vi efter eller är vi annorlunda? Ja, vi är annorlunda på många sätt men inte på det sättet att de inte finns potential för ett invandringskritiskt parti i Sverige. Och tittar man tillbaka lite, så är vi ju faktiskt inte efter andra länder i Europa. Vi hade ett invandringskritiskt parti i riksdagen för knappt tjugo år sedan - Ny Demokrati. Problemet var snarare att det partiet skötte sig så illa att det dels åkte ur riksdagen efter tre år, dels vaccinerade väljarna mot att rösta på liknande partier för lång tid framöver. Så opinionsmässigt har det hela tiden funnits en potential även i Sverige, men ingen har sedan Ny demokratis platta fall kunnat utnyttja den. Förrän nu då.

Taggar

2010, 2010-tal, Man, Politiska tal, Sverigedemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/jimmie-akesson-tal-vid-utrikespolitiska-foreningen-vid-linkopings-universitet>